



Закаря пыгамбеиң китабы

Гириш

Закаря пыгамбеиң китабы ики бөлүмден ыбарат. Онуң биринжи бөлүминде Закаря пыгамбеиң б. э. өң 520 – 518-нжи йыллары аралыгында гөрөн гөрнүшлери беян эдилйэр. Пыгамбер Иерусалимин дикелдилмеги, ыбадатхананың гайтадан бина эдилмеги, Худай халкының гүнэлерден пәкленмеги, сечип-сайланан Месихиң гелжекдиги барада гөрнүшлери гөрйэр (1 – 8-нжи баплар).

Китабың икинжи бөлүминде умыт билен гарашылян Халасгэр ве иң соңкы хөкүм эдилме барадакы гөрнүшлер беян эдилйэр (9 – 14-нжи баплар).

Шейле-де, китапда ахырзаман барадакы пыгамберликлер беян эдилйэр. Бу пыгамберликлер өзбөлүшлүдүр, себәби олар ислендик дөврүң оқыжысына өрән якын, ягны тизара бержай болжак пыгамберлик ялы гөрүңйэр.

Мазмуны

Дуйдурыш ве умыт барадакы гөрнүшлер.....	1:1–8:23
Ысрайылың душманлары жезаландырылар.....	9:1-8
Гележекки абаданчылык ве паракатлык	9:9–14:21

1-нжи бап

Реб халкыны Өзүне өврүлмәге чагырар

¹Дарюшың патышалыгының икинжи йылының секизинжи айында Ыдонын агтыгы, Берекияның оглы Закаря пыгамбеиң үсти билен Реббиң шу сөзи аян болды: ²«Мен – Реббиң сиңиң ата-бабаларыңызга гаты гахары гелди. ³Шонуң үчин хем олара Хөкмүрован Реб шейле диййэр дий: „Маңа тарап өврүлсинлер. Шонда Менем сизе тарап өврүлерин. Муны Мен –

Хөкмүрован Реб айдындырын. ⁴Ата-бабаларыңыз ялы болмаң. Өңки пыгамберлер олара йүзленип, шуны жар этдилер: Хөкмүрован Реб яман ёлларыңыздан, пис ишлериңизден эл чекиң диййэр. Йөне олар муны динлемдилер, Маңа гулак асмадылар. Муны Мен – Реб айдындырын. ⁵Ханы ата-бабаларыңыз, олар ниреде? Пыгамберлер, нәме, бакы гелдилерми? ⁶Эмма гулларым болан пыгамберлере буйран сөзлеримдир берен дуйдурышларымы, нәме, ата-бабаларыңыз ерине етирен дәлдир өйдйәңизми? Олар тоба эдип, Хөкмүрован Реб өз

тутан ёлумыза хем этмишлеримизе гөрә бизе нәме этмеги ниетлән болса, шоны хем этди дийдилер“».

Илкинҗи алакат: атлы адам

⁷Дарюшың патышалыгының икинжи йылының он биринжи айының – Шебат айының йигрими биринжи гүни ^a Ыдоның агтыгы Берекяның оглы болан мен – Закаря пыгамбере Реббин шу сөзи аян болды. ⁸Агшам жүлгедәки мирт агачларың арасында дуран бир дор атлы адамы гөрдүм. Онуң еңсесинде дор, гыр хем-де ак атлар барды. ⁹Мен: «Женабым, булар нәме?» дийип сорадым. Мениң билен геплешип дуран перишде маңа: «Оларың нәмедигини мен сана гөркерин» дийди. ¹⁰Онсоң мирт агачларың арасында дуран: «Олар Реббин дүйәни айланып чыкмак үчин иберенлери» дийип жогап берди. ¹¹Соңра олар Реббин мирт агачларының арасында дуран перишдесине: «Биз дүйәни айландык, хава, тутуш дүйә паряхат экен» дийдилер. ¹²Реббин перишдеси: «Эй, Хөкмүрован Реб, Сен етмиш йыллап Иерусалим билен Яхуда гахар этдиң, ене-де нәче вагтлап оларың шәхерлеринден Өз рәхметиңи гайгыржак?» дийди. ¹³Соңра Реб мениң билен геплешен перишдә мәхирли хем көшешдирижи сөзлер билен жогап берди. ¹⁴Мениң билен геплешен перишде маңа шейле дийди: «Шу хабары жар эт ве Хөкмүрован Реб шейле диййәр дий: „Мен Иерусалими, хава, Сионы жуда габанярын. ¹⁵Мен Өз халкымы диңе еңил жезаландырмакчдым, эмма асудалыкда бипервай отуран бу халклар

оларың башына дүшен күлпети хас хем артдырдылар. Инди бу халклар Мениң гаты гахарым гелйәр“». ¹⁶Шоңа гөрә, Реб шейле диййәр: «Мен дуйгудашлык билен Иерусалиме тарап өврүлерин. Мениң ыбадатханам шол ерде гурлар ве Иерусалими дикелтмек үчин өлчег йүпи чекилер. Муны Мен – Хөкмүрован Реб айдяндырын». ¹⁷Шуны-да жар эдип, Хөкмүрован Реб шейле диййәр дий: «Мениң шәхерлерим ене болелинлиге етер. Мен-Реб Сионы ене көшешдирерин ве Иерусалими ене сайларын».

Икинҗи алакат: шахлар ве уссалар

¹⁸Соңра мен середип дуркам, дөрт саны шах гөрдүм. ¹⁹Өзүм билен геплешен перишдеден: «Булар нәме?» дийип сорадым. Ол: «Булар Яхуданы, Ысрайылы хем-де Иерусалими даргадан шахлар» дийип жогап берди.

²⁰Соңра Реб маңа дөрт уссаны гөркезди. ²¹Мен: «Олар нәме үчин гелдилер?» дийип сорадым. Реб маңа: «Бу шахлар яхуда халкының ичинден екежеси-де баш галдырмаз ялы, олары даргатдылар. Йөне бу уссалар шахлара ховп салып, олары дөвмәге гелдилер. Себәби бу шахлар Яхуданың гаршысына хүжүм эдип, онуң халкыны даргатдылар» дийип жогап берди.

2-нжи бап

Үчүнҗи алакат: өлчег йүпи

¹Соңра мен середип дуркам, эли өлчег йүпли бир адамы гөрдүм. ²Мен ондан: «Нирә барярысың?» дийип

^a 1:7 Шебат айының йигрими биринҗи гүни – бу 15-нжи февралдыр.

сорадым. Ол маңа: «Иерусалими өлчәп, онуң ининиң хем-де узынлыгының нәчедигини билмәге барярын» дийип жогап берди. ³Мениң билен геплешен перишде менден дашлашанда, башга бир перишде оны гаршыламага чыкды. ⁴Ол: «Бар, ылга-да шол йигиде айт: „Ол ерде ерлешжек сансажаксыз адамлардыр мал-гарадан яңа Иерусалим диварсыз бир шәхер болар. ⁵Мен онуң дашының отлы дивары, ичиниң шөхраты боларын. Муну Реб диййәр“» дийди.

⁶Реб шейле диййәр: «Хайдаң, хайдаң! Демиргазык юрдундан гачың. Чүнки Мен сизи гөгүң дөрт тарапына өвсүйән ел кимин даргатдым, муну Мен – Реб айдяндырын. ⁷Хайда, Бабылда яшаян Сион ^a, гач!» ⁸Чүнки Хөкмүрован Реб мени Өз шөхраты үчин иберди. Сизи талан халклар бабатда Ол шейле диййәр: «Сиона деген хут Мениң гөрежиге дегйәндир. ⁹Инди Мен оларың гаршысына эл гөтержек; олары өз гуллары талана салар». Шонда яныңызга мени Хөкмүрован Реббиз иберендигини билерсиңиз. ¹⁰«Айдым айт, шатлан, эй, Сион гыз ^b! Мен гелип, сизиң араңызда мекан тутжак. Муну Реб айдяндыр. ¹¹Шол гүн көп халклар Мен-Реббе бил багларлар ве Мениң халкым боларлар. Мен сизиң араңызда мекан тутарын». Шонда яныңызга мени Хөкмүрован Реббиз иберендигини билерсиңиз. ¹²Реб мукаддес топракда Өз пайы хөкмүнде Яхуданы мүлк эдип алар ве ене Иерусалими сайлар.

¹³Әхли жанлы-жандарлар, Реббиз өңүнде үмсүм болуң; Ол туруп, мукаддес меканындан чыкып гелйәр.

3-нжи бап

Дөрдүнжи алакат: Ешува ве шейтан

¹Мен Реббиз перишдесиниң өңүнде дуран баш руханы Ешуваны ⁶ хемде оны гүнәкәрлемек үчин сагында дуран шейтаны гөрдүм. ²Реб шейтана шейле дийди: «Реб саңа кәейәр, эй, шейтан, Иерусалими сайлан Реб саңа кәейәр! Бу адам отдан чыкарылан кесинди дәлми нәме?» ³Перишдөниң өңүнде дуран Ешуваның эгниндәки гейими кирлиди. ⁴Перишде өңүнде дуранлар: «Онуң кирли гейимлерини чыкарың» дийди. Ол Ешува йүзленип: «Серет, гүнәңи айрып ташладым, мен саңа той лыбасыны гейдирийән» дийди. ⁵Онсоң мен – Закаря: «Ешуваның башына тәмиз селле орасынлар» дийдим. Олар онуң башына тәмиз селле орадылар, оны гейиндирдилер. Реббиз перишдеси-де онуң янында дурды.

⁶Реббиз перишдеси Ешува шейле гүвә гечди: ⁷«Хөкмүрован Реб шейле диййәр: „Эгер Мениң ёлумдан йөрәп, табшырыкларымы ерине етирсең, сен Мениң ыбадатханамы доландыраарсың, ховлуларыма гөзегчилик эдерсиң. Мен саңа шу ерде дуранларың арасында гезмек хукугыны берерин. ⁸Инди гулак салың, эй, баш руханы Ешува, сен ве өң янында отуран

^a **2:7 Сион** – бу Ысрайыл халкы диймекдир. Сөзлүге серет.

^b **2:10 Сион гыз** – бу Ысрайыл халкы диймекдир. Сөзлүге серет.

⁶ **3:1 Ешува** – серет: Эзр 3:2; 5:2. Бу ат *халасгәр* диймеги аңладяр. Сөзлүкте «халасгәр» сөзүне серет.

руханылар – сизиң хеммәңиз гелжек-де болжак ишлериң аламатысыңыз. Мен Шаха диен гулумы орта чыкаржакдырын. ⁹Ине, Ешуваның өңүнде гоян еди гөзли дашым. Мен онуң йүзүне оюп хат язжак. Мен бир гүнүң ичинде шу юрдун гүнәсини айрып ташларын. Муны Хөкмүрован Реб айдяндыр. ¹⁰Шол гүн сиз бири-бириңизи үзүм хем-де инжир агачларыңызың ашагына отурмага чагырарсыңыз. Муны Хөкмүрован Реб айдяндыр“».

4-нжи бап

Бәшинҗи алакат: чырадан ве зейтун агачлары

¹Мениң билен геплешен перишде ене гелди-де, мени укудан ояран ялы эдип турузды. ²Ол менден: «Нәме гөрйән?» дийип сорады. Мен: «Гуйма алтындан эдилен чыраданы гөрйәрин; онуң депесинде яг габы, үстүнде еди чыра, еди чыраның хер бириниң еди турбажыгы бар. ³Оларың янында ики саны зейтун агажы бар. Оларың бири яг габының саг тарапында, бейлекиси чеп тарапында» дийип жогап бердим. ⁴Мен перишдеден: «Женабым, булар нәме?» дийип сорадым. ⁵Мениң билен геплешен перишде: «Буларың нәмедигини билеңокмы?» дийип сорады. Мен: «Ёк, женабым» дийдим. ⁶Ол маңа шейле дийди: «Бу Реббиң Зерубабыла: „Гүйч ве зорлук билен дәл-де, дине Мениң Рухум билен иш битирерсиң“ диен сөзи. Муны Хөкмүрован Реб диййәр. ⁷Сен киммишиң, эй, бейик даг? Сен Зерубабылың өңүнде теп-текиз боларсың. Ол ыбадатхананың иң соңкы дашыны гойярка, халк „Не гөзел, не ажап!“ дийип гыгырар».

⁸Шейле хем маңа Реббиң шу сөзи аян болды: ⁹«Шу ыбадатхананың бинядыны Зерубабылың эллери тутды. Оны ахырына ченли алып гитжек хем шонуң эллеридир». Шонда мени сизиң яныңыза Хөкмүрован Реббиң иберендигини, сен – Зерубабыл билерсиң. ¹⁰«Еңил ишлер эден гүнүни әхмиетсиз хасапланлар Зерубабылың элиндәки шугулы гөрүп шатланарлар.

Бу еди чыра Реббиң гөзүдир, олар дүнйәни айланып йөрөндир». ¹¹Мен ол перишдеден: «Онда чыраданың сагындакы хем чепиндәки ики дүйп зейтун агажы нәмәни аңладяр?» дийип сорадым. ¹²Ондан ене-де: «Ики алтын турбажыгың үсти билен алтын реңкли яг чыкарып дуран зейтун агажының ики шахасы нәмәни аңладяр?» дийип сорадым. ¹³Ол менден: «Буларың нәмедигини билеңокмы?» дийип сорады. Мен: «Ёк, женабым» дийдим. ¹⁴Ол: «Булар башына яг чалнып сайланып, бүтин ер йүзүниң Таңрысына гуллуқ эдйән ики кишидир» дийип жогап берди.

5-нжи бап

Алтынҗы алакат: учян кагыз

¹Онсоң середип дуркам, учуп йөрөң бир язгылы кагыза гөзүм дүшди. ²Перишде маңа: «Нәме гөрйән?» дийди. Мен: «Бир кагыз-а учуп йөр; онуң бойы йигрими тирсек, ини он тирсек» дийип жогап бердим. ³Ол маңа шейле дийди: «Бу бүтин дүнйә сиңйән нәлетдир. Бу кагызың бир тарапында язылышы ялы, огурлык эден согурлып ташланжакдыр, бейлеки тарапында язылышы ялы болса, яландан ант ичен ковлулп чыкарылжакдыр. ⁴Мен оны ёлладым. Ол огрының

хем-де Мениң адымдан яландан ант ичйэниң өйүне гирер ве шол өйде-де галар; агач-тагтасыдыр дашлары билен биле өйи ювудар. Муны Хөкмүрован Реб айдяндыр».

Единжѝ алапат: ичи аялы күйзе

⁵Соңра мениң билен геплешен перишде өңүме гечди-де: «Ёкарыңа серет, шол гелйән задың нәмедигини гөр» дийди. ⁶Мен: «Ол нәме?» дийип сорадым. Ол маңа: «Ол гелйән күйзедир. Бу тутуш юрдуң этмишидир^а» дийди. ⁷Соңра гуршун гапак ёкары гөтерилди: күйзэниң ичинде бир аял отырды. ⁸Перишде: «Бу шердир» дийди. Аялы күйзэниң ичине итекләп гойберди-де, гуршун гапагы мэкәм ерине япды. ⁹Соңра мен середип дуркам, ики аялың гелйэндигини гөрдүм. Олар шемала ганатларыны яйып, учуп гелйәрдилер. Оларың ганаты леглегиң ганаты ялыды. Олар ер билен гөгүң аралыгында күйзэни гөтерип экитдилер. ¹⁰Мен перишдеден: «Олар күйзэни нирэ алып барярлар?» дийип сорадым. ¹¹Ол маңа: «Шингар юрдуна; шол ерде оңа өй гуржаклар. Өй тайяр боланда, олар күйзэни шонуң ичинде өз еринде гоярлар» дийди.

6-нжы бап

Секизинжѝ алапат: дөрт сөвеш арабасы

¹Мен ене-де середип дуркам, ики дагың арасындан чыкып гелйән дөрт сөвеш арабасыны гөрдүм. Ол даглар бүрүнчденди. ²Арабаларың бирине

дор атлар, бейлекисине гара атлар, ³үчүнжи бирине ак атлар, соңкусына болса гүйчли гыр атлар гошуланды. ⁴Мениң билен геплешен перишдеден: «Эй, женабым, булар нәме?» дийип сорадым. ⁵Перишде: «Булар бүтин ер йүзүниң Таңрысының хузурындан чыкян гөгүң дөрт рухудыр. ⁶Гара атлара гошулан араба юрдуң демиргазыгына, ак атлара гошулан араба оларың ызындан гидйәр, гыр атлара гошулан араба болса гүнорта гидйәр» дийди. ⁷Гыр атлар гидип, ер йүзүни айланмак ислейәрдилер. Перишде: «Барың, ер йүзүни айланың» дийди. Олар ер йүзүне айландылар. ⁸Соңра ол мени чагырып: «Серет, демиргазык юрда гиден атлар ол ерде Мениң гахарымы көшешдирдилер» дийди.

Ешуваның башына тәч гейдирилийәр

⁹Маңа Реббиң шу сөзи аян болды: ¹⁰«Шу гүн Сепаняның оглы Ёшыяның өйүне гит-де, Бабыл сүргүниңден гайдып гелен Хелдайдан, Тобыядан хем-де Едаядан алтын-күмүш йыгна. ¹¹Йыгнан алтын-күмшүңден бир тәч ясап, оны Ехосадагың оглы баш руханы Ешуваның башына гейдир. ¹²Хөкмүрован Реб шуны жар эдйәр дий: „Ине, Шаха диен адам. Ол өз орнундан шахалар чыкарар ве Реббе ыбадатхана гурар. ¹³Хава, Реббе ыбадатхана гуржак шолдур. Ол шалык шөхратыны газанар, тагтында отурып шалык сүрер. Онуң тагтының янында руханы болар ве ол икисиниң арасында ылалашыклы маслахат

^а 5:6 *Бу тутуш юрдуң этмишидир* – бу жүмле кэбир голязмаларда *Ол бүтин дүң-йә боюнча шейледир* дийип душ гелйәр.

болар. ¹⁴Бу тәчлер Хелдайың, Тобьяның, Едаяның хатырасына хем-де Сепанияның оглы Ёшыяның сахылыгының хатырасына Реббич ыбадатхана-сында гойлар.

¹⁵Узакда яшаянлар хем гелип, Реббич ыбадатханасының гурлушыгына көмек эдерлер^а». Шейлеликте, сизиң яныңызга мени Хөкмүрован Реббич иберендигини билерсиңиз. Эгер сиз Худайыңыз Реббич сөзүни берк тутсаңыз, гурлушык бабатда бу айдыланлар амала ашар.

7-нчи бап

Реб гали агыз беклемәни язгаряп

¹Дарюшың шалыгының дөрдүнжи йылының докузынжи айының, ягны Кислев айының дөрдүнә ^а Закаря Реббич шу сөзи аян болды. ²Бейтелиң халкы болса Реббе ялбармак үчин, Саресери ве Регеммедеги адамлары билен биле иберипди. ³Шейле хем олар Хөкмүрован Реббич ыбадатханасындакы руханыларыдыр пыгамберлеринден: «Йыллар бойы эдишимиз ялы, бәшинжи айда ^б агыз бекләп аглалымы?» дийип сорамалыдылар. ⁴Шонда Хөкмүрован Реб маңа шейле дийди: ⁵«Юрдуң әхли халкына хем-де руханыларына айт: „Етмиш йыллап бәшинжи хем единжи айларда ^в яс тутуп, агыз бекләниңизде, сиз муны Мениң үчин эдипмидиңиз? ⁶Ийип-ичениңизде, дине өзүңиз үчин ийип-ичмейәрсинизми? ⁷Реббич өңки пыгамберлеринң үсти билен айдан сөзлери-де шулар дәлмиди? Шол

вагтлар Иерусалим ве онуң даш-төвө-региндәки галалар хениз илатлыды, паряхатды. Негеп чөли билен гүнбатар байырлык-да илатлыды“».

⁸Закаря Реббич шу сөзи аян болды: ⁹«Хөкмүрован Реб шейле дийди: „Адалатлы хөкүм чыкарың, бири-бириңизи сөйүң ве рехим-шепагатлы болуң; ¹⁰дул аяла, етимере, гелмишеге я-да гарып-гасара сүтем этмәң; бири-бириңизе гаршы пислик этмәң. ¹¹Йөне Мениң халкым бойнуёгынлык эдип, бу сөзлере гулак асмадылар, эшитмежек болуп гулакларыны дыкдылар. ¹²Хөкмүрован Реббич Өз рухы аркалы өңки пыгамберлеринң үсти билен иберен канундыр несихатларыны эшитмез ялы, олар доң-йүрек болдулар. Шол себәпден Хөкмүрован Реббич олар гаты гахары гелди. ¹³Шейлеликте, Мен чагыранымда, олар гулак асмадылар, олар чагыранда Мен хем олар жогап бермедим. Муны Хөкмүрован Реб диййәр. ¹⁴Шейдип, Мен олары танамаян-билмейән миллетлеринң арасына харасат билен даргаттым. Оларын ташлап гиден юрдуны харабачылыга өвүрдим. Ол ерде жанлы-жеменде галмады; не гөзел юрт тозап галды“».

8-нчи бап

Реб Иерусалими дикелтмәге сөз берйәр

¹Хөкмүрован Реббич маңа шу сөзи аян болды: ²«Хөкмүрован Реб шейле диййәр: „Мен Сионы жуда габанярын, оны гахар-газап билен габанярын“».

^а 7:1 Кислев айының дөрдүнә – бу 7-нчи декабрдыр.

^б 7:3 Бәшинжи ай – серет: 2Пат 25:8-9.

^в 7:5 Единжи ай – серет: Ерм 41:1-2.

³Реб шейле диййэр: «Мен Сиона тарап өврүлерин ве Иерусалимде мекан тутарын. Иерусалим „Вепалы шөхөр“ дийлип атландырылар. Хөкмүрован Реббин дагы „Мукаддес даг“ дийлип атландырылар». ⁴Хөкмүрован Реб шейле диййэр: «Эллери хасалы гожалардыр кемпирлер ене-де Иерусалимиң көчелеринде отурурлар. ⁵Шөхериң көчелери ойнап йөрөн оглан-гызлардан долар». ⁶Хөкмүрован Реб шейле диййэр: «Шол гүнлерде халкың аман галанларының гөзүне бу мүмкин дәл ялы гөрүнсө, Маңа-да шейле гөрүнмелими? Муны Хөкмүрован Реб – Мен айдяндырын». ⁷Хөкмүрован Реб: «Мен Өз халкымы гүндогар хем гүнбатар юртларындан халас эдерин. ⁸Мен олары ене Иерусалиме яшамага гетирерин. Олар Мениң халкым болар, Мен оларың вепалы хем адалатлы Худайы боларын» диййэр.

⁹Хөкмүрован Реб шейле диййэр: «Шол гүнлерде Хөкмүрован Реббин ыбадатханасының дүйбүниң тутулмагына гатнашан пыгамберлерден шу сөзлери эшиденлериңизин голлары кувватлы болсун! ¹⁰Шол гүнлерден өң ынсан үчинем, хайван үчинем пач алынмазды, гелйән-гидйөнөм үчин душмандан яңа рахатлык ёкды, себэби Мен адамлары бири-бириниң гаршысына өжүкдирипдим. ¹¹Эмма инди Мен бу халкың аман галан бөлегине бейле этмерин. Муны Хөкмүрован Реб айдяндыр. ¹²Тохум паракатлыкда сепилер. Үзүм агажы миве берер, топрак өз хасылыны эчилер, асман ягмырыны ягдырар. Мен буларың хеммесини халкың аман га-

лан бөлегине мүлк хөкмүнде бержек. ¹³Эй, яхудалар хем ысрайыллар, сиз халклар арасында нэлете өврүлдиниз. Инди Мен сизи халас эдерин, сиз ялканыш боларсыңыз. Горкмаң, голларыңыз кувватлы болсун!»

¹⁴Хөкмүрован Реб шейле диййэр: «Ата-бабаларыңызың гахарымы гетирендиклери үчин, Мен оларың башына бетбагтчылык гетирмеги йүрегиме дүвдүм ве пикирими үйтгетмэндим. Муны Мен – Хөкмүрован Реб айдяндырын. ¹⁵Эмма Мен шу гүнлерде Иерусалиме хем-де Яхуда ене ягшылык этмеги йүрегиме дүвдүм. Горкмаң! ¹⁶Сизинг этмели ишлериңиз, ине, шулардыр: бири-бириңизе диңе хакыкаты айдың, казыетде адалатлы хем паракатчылык дөредйән хөкүм чыкарың. ¹⁷Бири-бириңизе гаршы пислик этмәң, ялан ере ант ичмекден горкун; буларың бары Мениң йигренйән затларымдыр. Муны Реб айдяндыр».

¹⁸Хөкмүрован Реббин маңа шу сөзи аян болды: ¹⁹«Хөкмүрован Реб шейле диййэр: „Дөрдүнжи, бәшинжи, единжи хем-де онунжы айлардакы ^a агыз беклейән гүнлериңиз яхуда халкы үчин шатлык-шагалаң, дабаралы байрамчылыклар болар. Шоңа гөрә хакыкаты хем паракатлыгы сөйүн“».

²⁰Хөкмүрован Реб шейле диййэр: «Ене-де халклар ве көп шөхерлерин илаты гелер. ²¹Бир шөхерде яшайлар башга бир шөхере гидип, шейле диерлер: „Гелиң, Реббе ялбаралың, Хөкмүрован Реббинг гөзлегине чыкалың. Ине, мен-ә ёла дүшдүм“. ²²Эңчеме халклар, гүйчли миллетлер Хөкмүрован Реббинг гөзлемәге ве Реббе

^a 8:19 Дөрдүнжи... хем-де онунжы айлар – серет: 2Пат 25:1 ве Ерм 39:2.

ялбармага Иерусалиме гелерлер». ²³Хөкмүрован Реб шейле диййэр: «Шол гүнлерде дүрли диллерде геплейән әхли миллетлерден он адам яху-дыларың этегинден тутуп: „Өзүң билен гитмәге бизе ыгтыяр эт, себәби Худайың сениң билендигини эшитдик“ диерлер».

9-нжы бап

Исрайылың душманлары жезаландырылар

- ¹Пыгамберлик сөзи.
Бу Реббиң Хадрак юрдуна
дегишли сөзүдир.
Бу сөз Дамаск шәхеринде
галар.
Реббе дегишлидир Сирия
шәхерлери
ве ысрайыл тирелери ^a.
- ²Бу сөз Хадрак билен арачәкдеш
болан Хамат юрдуна,
жуда парасатлы Сур билен
Сидон шәхерлерине хем
дегишлидир.
- ³Сур өзүне беркитме гурды,
гум кимин күмүш,
көче хапасы ялы алтын
үйшүрди.
- ⁴Эмма Реб онуң бар
йыгнанжасыны
элинден алар инди.
Деңиздәки гүйжүни ёк эдер,
шәхери от ялмап-ювудар.
- ⁵Оны гөрүп, Ашкелон горкар,
Газа ызадан яңа жебир чекер,
умытдан дүшән Экрон-да
шейле эдер.
Газаның шасы ёк эдилер,

- Ашкелон илатсыз галар.
⁶Ашдотда дүрли миллетлерден
гарышан халклар яшар,
Мен пилиштлилерин
текепбирлигиниң сонуна
чыкарын.
- ⁷Аларын агызларындан ганлы
этлерин,
дишлериниң арасындан
нежисликлерин.
Аман галанлар Худайымыза
дегишли болар,
Яхуданың тиреси ялы болар,
Экрон ябуслар кимин болар.
- ⁸Горагчы хөкмүнде Өз
меканымда дүшләрин,
еке адам хем эйләк-бейләк
гечмез.
Сүтемкәр аман галанлара
аралашмаз,
чүнки инди олар хут Өзүм
назар саларын.

Патыша гелйәр

- ⁹Шатлан, эй, Сион гыз, шатлан!
Эй, Иерусалим гызы, белент
оваз билен гыгыр!
Ине, Патышаң саңа тарап
гелйәр.
Адыл хем еңижидир Ол!
Ол бир эшеге,
эшегиң-де тайхарына мүнүп,
пес гөвүнлилик билен саңа
гелйәр.
- ¹⁰Эфрайымың сөвеш
арабаларыны,
Иерусалимиң атларыны ёк
эдерин,
сөвеш яйлары омрулып
ташланар.

^a **9:1** *Реббе дегишлидир Сирия шәхерлери ве ысрайыл тирелери* – я-да Әхли ысрайыл тирелери Реббиң назарындадыр, бүтин адамзат хем.

- Ол халкларга абаданчылыгы
беркара эдер.
Хөкүмдарлыгы деңизден-деңзе,
дерядан ериң учларына етер.
- ¹¹ Сизи болса гурбанлык ганы
билен баглашан әхтим
үчин,
туссагдакыларыңызы гуррук
гуюдан чыкараарын.
- ¹² Эй, умытлы есирлер, өз
галаңыза доланың!
Бу гүн сизе ики эссе берекет
бержекдигими жар эдйән.
- ¹³ Яхуданы яй ялы эдип эгерин,
Эфраимы болса шол яйың
оки эдерин.
Эй, Сион, огулларыңы греклерге
гаршы галдыраарын!
Сени элимде уршужының
гылыжы дек ойнарын.
- ¹⁴ Шонда Реб Өз халкының
үстүнде пейда болар,
йылдырым дей учар Онуң
пейкамы.
Хөкмүрован Реб сурнай чалар-
да,
гүнортадан харасат турзуп,
ёла дүшер.
- ¹⁵ Хөкмүрован Реб халкыны
горап саклар.
Халк өз душманларыны ёк
эдип,
сапан билен урушянарлы
депеләп енжерлер.
Тойда шерап ичен ялы ичип
гыгырышарлар.
Олар гурбанлык легени ялы
гандан долы болуп,
гурбанлык сыпасының
бурчлары кимин гандан
доларлар.
- ¹⁶ Шол гүн оларың Худайы Реб
халас эдер,

- чүнки олар чопан сүрүси
киминдир.
Олар тәжиң гымматбаха
гашлары ялы
Худайың юрдунда шөхле
сачарлар.
- ¹⁷ Нәхили ажайып хем гөзел
боларлар!
Бол бугдай хем тәзе шерапдан
гыз-йигитлер гүл ачарлар.

10-нжы бап

Реб халас этмәге сөз берйәр

- ¹ Яз мөвсүминде
Ребден ягыш диләң.
Гара булутлар гетирйән Реб
олара гүйчли чабгалар ягдыряр,
хер кесиң мейданында отлар
битирийәр.
- ² Бутлар биманы геплейәрлер,
палчылар ялан сөзлейәрлер,
галп дүйшлери ёрярлар,
соңы бош гөвүнлик берйәрлер.
Шол себәпден гоюн ялы ыгып
йөрлер,
чопансыздыклары үчин эжир
чекйәрлер.
- ³ Чопанлара гаршы туташды
гахарым,
баштутанлары
жезаландыраарын.
Хөкмүрован Реб Өз сүрүсиниң –
Яхуда неслиниң аладасыны
эдер,
олары буйсанчлы сөвеш аты
кимин эдер.
- ⁴ Бурч дашы, чадыр газыгы,
сөвеш яйы,
әхли ёлбашчылар олардан
чыкар.
- ⁵ Сөвеш эсгерлери дей болар
олар,

- депеләрлер душманы
көчелериң палчыгында.
Реббиң өзлери билендиги үчин
сөвөшип,
олар атлы гошуны уяда
гойрлар.
- ⁶ Яхуда неслини
кувватландыраарын,
Юсуп неслини халас эдерин,
Мен ызына гетирерин олары,
чүнки оlara рехимим инди.
Мен тарапдан унудылмадык
ялы боларлар.
Себәби оларың Худайы Реб
Мендирин;
Мен оlara гулак асарын.
- ⁷ Эфрайым халкы батырлар
кимин болар,
шерап ичен дей оларың көнли
хош болар.
Муны огуллары гөрүп
гуванарлар;
оларың гөвүнлери Ребде
галкынар.
- ⁸ Сыкылык чалып, топларын
олары,
чүнки Мен азат этдим олары.
Көпелерлер олар хут
өңкүлери ялы.
- ⁹ Миллетлер арасына олары
тохум дей сепдим,
эмма олар Мени узак
юртларда ятларлар.
Чагалары билен аман галып
доланып гелерлер.
- ¹⁰ Ызына гетирерин олары
Мүсүрден;
Ашурдан йыгнарын.
Гетирерин Гилгада, Ливана
йөне олар сыгмазлар ол ере.
- ¹¹ Реб жебир деңзинден гечирер,
деңиз толкунларыны
көшөшдирер.

- Нилиң дүйпсүз чундуклары
гурар,
Ашурың текепбирлиги чөкер,
Мүсүриң шалык хасасы
элинден гидер.
- ¹² Олар Мен-Ребде кувватланарлар,
Мениң адым билен гезерлер,
Муны Реб айдяндыр.

11-нжи бап

- ¹ Эй, Ливан, дервезелериңи ач,
гой, от кедр агачларыңы якып
ёк этсин!
- ² Эй, серви, багыр, чүнки кедр
агажы йыкылды,
шөхратлы агачлар вес-вейран
болды!
Эй, Башаның дублары, увлаң,
чүнки сүмме токай ер билен
егсан болды!
- ³ Чопанларың багырышына
гулак салың;
оларың шөхраты өчди.
Арсланларың аррылдысына
гулак гоюң;
Иорданың этегиндәки токай
ёк әдилди.

Ики чопан

- ⁴ Мениң Худайым Реб шейле дий-
йәр: «Союлян сүрә чопан бол. ⁵ Сүри-
ни сатын аланлар гоюнлары сойяр-
лар, йөне жезаларыны чекмейәрлер.
Гоюнлары сатян адам оlara: „Реббе
алкыш болсун, себәби мен баядым“
диййәр. Чопанларың өз гоюнлары-
на хайпы гелмейәр. ⁶ Мундан бейләк
юрдуң илагына хайпым гелмез, му-
ны Мен – Реб айдяндырын. Мен ола-
рың хер бирини гоңшусының хем-де
патышасының элине берерин. Олар
юрды вейран эдерлер. Мен еке адамы-
да оларың элинден халас этмерин».

⁷Шейлеликде, гоюн сөвдагэрлери-ниң хатырасына ^a мен союлмалы сүрә чопан болдум. Элиме ики таяк алдым-да, оларың бирини «Мерхемет», бейлекисини болса «Бүтөвүлик» дийип атландырдым. Шейдип, сүрини бакдым. ⁸Бир айда үч чопаны башымдан совдум. Мен гоюн сөвдагэрлери-ни йигрендим, олар хем мени йигрендилер. ⁹Мен олар: «Мен сизин үчин чопанчылык этжек дәл. Өлен – өлсүн, юрулан – юрулсын. Аман галанлар болса бири-бириниң этини ийсинлер» дийдим. ¹⁰Әхли халклар билен эден әхтими бозмак үчин «Мерхемет» дийип атландыран таягымы алдым-да, оны дөвдүм. ¹¹Хут шол гүнүң өзүңде әхт бозулды. Же-бир чекен гоюнлар – олар маңа середип дурдулар – мунуң Реббин сөзүдигине гөз етирдилер. ¹²Соңра олар: «Эгер муны догры хасапласаңыз, онда муздумы берин, эгер нәдогры хасапласаңыз, музд герек дәл» дийдим. Шейлеликде, олар маңа отуз күмүш теңче чекип бердилер. ¹³Реб маңа: «Оларың Маңа кесен бир шая дегмейән бахасыны ал-да, күйзегәре ташлап бер» дийди. Онсоң мен отуз күмүш теңчәни алдым-да, Реббин ыбадатханасындакы күйзегәре ташладым. ¹⁴Соңра мен Яхуда билен Ысрайылың арасындакы доганлык гатнашыгыны бозмак үчин «Бүтөвүлик» диен икинжи таягымы-да дөвдүм.

¹⁵Соңра Реб маңа шейле дийди: «Дерде ярамаян чопаның гуралларыны ене-де ал. ¹⁶Мен шу юрда бир чопан гойжакдырын, ол өлүм ясыгында ятаның аладасыны этмез, йи-

тени идемез, майыбы бежермез, саг адамың гарныны доюрмаз. Гайтам ол семизлериң этини ийип, тойнакаларыны гопарар.

¹⁷Сүрини ташлаян,
дерде ярамаян чопаның дат
гүнүне!

Гылыч онуң элини чапсын, саг
гөзүни ойсун.

Эли бүтинлей гурасын,
саг гөзи сокур болсун».

12-нжи бап

Иерусалимиң еңши

¹Пыгамберлик сөзи.

Бу Реббин Ысрайыл хақындакы сөзүдир. Гөги яян, ери эсасландыран ве ынсан рухуны ярадан Реб шейле диййәр: ²«Мен Иерусалими даштөверегиндәки халклар үчин башыңы айлаян шераплы бир кәсе эдерин. Иерусалим габава дүшенде, бу кәседен Яхуда-да ичер.

³Шол гүн Мен Иерусалими әхли миллетлер үчин агыр даш эдерин. Оны гөтеренлериң әхлиси өзлери-не зепер етирер. Ер йүзүниң әхли миллетлери бирлешип, Иерусалимиң гаршысына чыкарлар. ⁴Шол гүн Мен атларың барыны гудузладарын, үстүндәкилери болса дәлиредерин. Бейлеки халкларың атларының гөзлери-ни көр эдерин, эмма Яхуда неслини Өз назарымда саклары. Муну Реб айдяндыр. ⁵Шонда Яхуда баштутанлары өз-өзлери-не: „Өзлери-ниң Худайы Хөкмүрован Ребде кувватланан Иерусалимиң халкы

^a 11:7 *Гоюн сөвдагэрлери-ниң хатырасына* – бу жүмле кәбир голязмаларда эсасанам, жеббир гөрен сүрә дийип душ гелйәр.

бизин гужур-гайратымыздыр“ диерлер. ⁶Шол гүн Мен яхуда баштутанларыны одуң ортасында янян бир маңал ялы, бугдай дессесиниң ичинде алавлап янян чыра ялы эдерин. Олар саг-солундакы халкларың әхлисини якып-яндырарлар. Иерусалим ене-де өзүниң өнки еринде отурад».

⁷Давудың несиллериниң хем-де Иерусалимиң халкының шөхраты Яхудадан өне гечмез ялы, Реб илки яхуда халкына ениш берер. ⁸Реб шол гүн Иерусалимиң халкыны горар. Оларың иң эжизи Давут ялы болар. Давудың несли Худай ялы, өне чыкан Ребниң перишдеси ялы болар.

Тутуш юрtdа яс тутарлар

⁹«Шол гүн Мен Иерусалимиң гаршысына чыкян миллетлериң әхлисини дерби-дагын этмәге гиришерин. ¹⁰Мен Давудың неслиниң хем-де Иерусалимиң халкының үстүне мерхемент ве ялбарыш рухуны дөкерин. Олар өзлериңиң дешим-дешим эденине, ягны Маңа середерлер, ялңыз оглы үчин яс тутян ялы яс тутарлар, новбахар оглы үчин ахы-нала чекйән ялы ажы гөзяш дөкерлер. ¹¹Шол гүн Иерусалимде тутулжак яс Мегидо дүзлүгиндәки Хадатриммонда тутулан яс ялы агыр болар. ¹²Юртда хер ковумың машгаласы өзбашдак, аяллары айры, эркеклери айры яс тутар: Давудың ковумының эркеклери айры, аяллары айры; Натаның ковумының эркеклери айры, аяллары айры; ¹³Левиниң ковумының эркеклери айры, аяллары айры; Шимгиниң ковумының эркеклери айры, аяллары айры; ¹⁴шейле хем әли галан ковумларың эркеклери айры, аяллары айры яс тутар».

13-нжи бап

¹Шол гүн Давудың неслини хем-де Иерусалимиң халкыны гүнәден ве харамлыктан сапламак үчин бир чешме чыкар.

Бутпаразлыгың ве ялан пыгамберлигиң соңы

²Шол гүн Мен юртдан бутларың атларыны өчүрип ташларың. Муны Хөкмүрован Реб айдяндыр. Мундан бейләк олар ятланылмаз. Ялан пыгамберлери-де, эрбет рухы-да юртдан чыкарарың. ³Эгер кимдир бири ене пыгамберлик эдәйсе, ата-энеси оңа: «Сен дири галмарсың, себәби Ребниң адындан ялан сөзлейәрсин» диер. Ол пыгамберлик эденде, ата-энеси оны пычаклар. ⁴Шол гүн хер бир пыгамбер пыгамберлик эдйән вагтында гөрнөн гөрнүшлерден утанар, адамлары алдамак үчин пыгамберлериң йүн донуны геймез. ⁵Ол: «Мен пыгамбер дәл, мен – дайхан. Яш вагтым бири мени гул эдип сатың алыпдыр» диер. ⁶Эгер ондан: «Дөшүңдәки яраң нәме?» дийип сорасалар, ол: «Бу достларымың өйүңдәкәм болды» дийип жогап берер.

⁷Эй, гылыч, оян чопанымың гаршысына!

Оян якынымың гаршысына.
Муны Хөкмүрован Реб айдяндыр.
Чопаны ур, гой, даргасың гоюнлар.

Мен элими кичилериң гаршысына галдырарың.

⁸Тутуш юрдуң,
үчден икиси гырлып хеләк болар,
үчден бири дири галар.

Муны Реб айдяндыр.

⁹Шол галан үчден бирини отдан гечирерин,
олары күмүш кимин
сапларын,
алтының барланышы ялы сынарын.
Олар Маңа дилег эдерлер,
Мен оlara жогап берерин,
«Бу – Мениң халкым» диерин;
Олар-да: «Реб – бизин
Худайымыз» диерлер.

14-нжи бап

Соңкы сөвеш

¹Ине, Реббиң гүни гелйэр! Эй, Иерусалим халкы, сизден алнан олжа өз гөзүңизиң алнында пайлашылар. ²Мен Иерусалимиң гаршысына урушмак үчин эхли миллетлери йыгнарын. Шәхерлер басылып алнар, өйлер таланар, аяллар зорланар. Шәхер халкының ярысы сүргүн эдилер, йөне халкың галан бөлеги шәхерден чыкарылмас. ³Онсоң Реб чыкып, сөвеш гүнүндәки ялы эдип, шол халкларың гаршысына уршар. ⁴Шол гүн Онуң аягы гүндогарда – Иерусалимиң өңүндәки Зейтун дагында болар. Бу даг гүндогардан гүнбатара агирт улы жүлге болуп, икә бөлүнер; дагың ярысы демиргазыга, ярысы гүнорта чекилер. ⁵Сиз Реббиң дагының жүлгесиниң ичи билен гачарсыңыз, себәби ол жүлге Аселе ченли узалып гидер. Сиз шонда Яхуда патышасы Узыяның дөврүндә болан ертитремеден гачышыңыз ялы гачарсыңыз. Шол вагт мениң Худайым Реб эхли мукаддеслер билен биле гелер. ⁶Шол гүн ышык болмаз, асмандакы ышык чешмелери доңар. ⁷Ол диңе Реббе

аян болан айратын бир гүн болар. Ол не гүндизе меңзәр, не-де гижә; агшамына ягты болар. ⁸Шол гүн Иерусалимде сув жошар. Сувуң ярысы гүндогардакы деңзе, ярысы гүнбатардакы деңзе акар. Бу гышына-да, томсуна-да шейле довам эдер.

⁹Реб тутуш ер йүзүниң Шасы болар. Шол гүн Реб еке-тәк Реб болар ве Онуң ады еке-тәк ат болар.

¹⁰Гебадан Иерусалимиң гүнорта-сындакы Риммона ченли тутуш юрт дүзлүге өврүлер. Эмма Иерусалим Бенямин дервезесинден өңки дөрвезениң ерлешен ерине, Чүңк дөрвезесине ченли, ягны Хананел диңинден патышаның үзүм сыкылян ерине ченли аралыкдакы белентликде галар. ¹¹Иерусалимде адамлар яшар, ол индиден бейләк өк эдилмез. Шәхер ховпсуз болар.

¹²Иерусалимиң гаршысына уршан миллетлери Реб шу белалар билен жезаландыра: хениз аяк үстүндә гезип йөркөлөр – тенлери, ханасындака – гөзлери, агызларындака – диллери чүйрәр. ¹³Шол гүн олары Реб улы алжыраңдылыга салар, хер ким өз гапдалындакының элинден тутар, бири-бирине юмрук саларлар. ¹⁴Хатда яхудалар-да Иерусалимде уршарлар. Даш-төверекдәки эхли миллетлериң байлыгы: улы мөчберде алтын-күмши, гейимлери йыгналар. ¹⁵Атлардыр гатырлара, дүелердир эшеклере хем-де оларың дүшелгелеринде болан бейлеки эхли хайванлара-да шунуң ялы белалар билен жеза берлер.

¹⁶Иерусалимиң үстүне чозан миллетлерден аман галанлары Патыша, ягны Хөкмүрован Реббе ыбадат этмек хем-де Чатма байрамыны беллемек үчин йылың-йылына Иерусалиме

гидерлер. ¹⁷Патыша, ягны Хөкмү-
рован Реббе ыбадат этмек үчин ер
йүзүндәки халклардан Иерусалиме
гитмедиклер ягыш гарасыны гөрмез.
¹⁸Эгер Мүсүр несли хем гидип, шу-
ны бержай этмесе, Реб олар-да Чат-
ма байрамыны беллемәге гитмедик
халкларың башындан индерен бе-
ласыны индерер. ¹⁹Мүсүриң хем-де
Чатма байрамыны беллемәге гитме-
дик миллетлериң әхлисиниң жезасы
шейле болар.

²⁰Шол гүн хатда атларың жаңжагаз-
ларына-да «Реббе багыш әдилен» ди-
йип язылар; Реббиң ыбадатханасын-
дакы газанлар хем гурбанлык сыпа-
сының өңүндәки жамлар ялы болар.
²¹Иерусалимдәки хем-де Яхудадакы
хер бир газан Хөкмүрован Реббе ба-
гыш әдилер. Гурбанлык бермәге ге-
ленлер олары гурбанлык этини би-
ширмек үчин уланарлар. Шол гүнден
бейләк Хөкмүрован Реббиң ыбадат-
ханасында екеже-де сөвдагәр болмаз.

